

# Seitsmeselt kooli

Ministrid vahetuvad, ukaaside koostajad jäävad. Mõtleb keegi haridustšinovnik välja ühe ukaasi, kukub ta agaralt seda ellu viima. Ei õnnestu ühe ministriga, õnnestub järgmisega. Koolijuhil tuleb aga tšinovniku reisimuljetest inspireeritud hakata ellu rakendama. On ju juba ministri allkirja kandval paberil seaduse jõud. Nüüd hakkame siis 25. märtsil lõpukirjandeid kirjutama ja keskusesse hindamiseks saatma. Nii me saavutavat Skandinaavia taseme. Kus on aga kirjas, et just see tase saavutada tuleb?

Väikekoolide likvideerimine, väikekoolide taastamine, klassijuhataja ameti tühistamine, klassijuhataja ameti taastasustamine, lõpukirjandite teemade teadustamine eestlastele raadio teel, sama venelastele kinnistes ümbrikutes kirjalikult, hariduse standardiseerimine, hariduse detsentraliseerimine... oeh! Ma võiksin loetelu jätkata. Kuid peatugem siiski ühel probleemidest: kui vanalt siis lapsed kooli peavad minema?

Ammu see oli, kui tuli kõva käsk lapsed kuueselt kooli saata. Nii olevat Kanadas, Argentiinas, Perus ja Uruguais. Jaapanis mindavat kooli juba kolmeselt! Ja läkski lahti suur reorganiseerimine. Kas aga koolid olid füüsiliselt valmis mitut paralleelklassi paugupealt majutama, see ei huvitanud kedagi. Kas ministerium ise oli ka õppevahendite osas valmis uut süsteemi juurutama? Ka see läks meelest.

Mis sellest välja tuli? Välja tuli aga nii, et

Koolijuht

Lauri  
Leesi



põhjamaa laps on füüsiliselt tugevam, kuid ka vastuvõtlikum, seega siis kooliküpsem hoopis seitsmeselt, nagu oli varem tavaks. Nurinat sai nii palju, et ministeriumist tuli soovitus lapsed siiski ka seitsmeselt kooli vastu võtta. Eesti inimene tahab selgust. Kas siis seitsmeselt või kuueselt? Nõutud on lapsevanemad, nõutud on koolid. Mida siis teha?

Kui lapsed kuueselt kooli aeti, muudeti lasteaija nullklass automaatselt esimeseks ning 11. klass tituleeriti 12. klassiks. Venekeelsetes koolides muutus 10. loomulikult 11. klassiks. Tegelikult muutus vaid numeratsioon. Laps läheb küll kooli kuueselt, kuid lõpetab kesk-kooli kaheksateistkümnese.

Varem oli nii: laps õppis lasteaija nullklassis lugema, suurtähtedega kirjutama ja liitma-lahutama kümne piires. Paljud aga omandasid selle taseme kodus. Seetõttu pole praegu mõneski Tallinna koolis 1. klassi (nullklassi), pole ka meie koolis. Võtame kohe 2. klassi seitsmeseid lapsi, kes loevad-kirjutavad-arvutavad. Mingit erinevust nende vahel, kes kodus lugema õppisid või tegid seda esimeses

klassis, ei ole.

Soovitan haridusministeriumil läbiproovitud süsteem taastada. Laps mingi kooli seitsmeselt! Ja käsk olgu selge ja lühisõnaline: esimesse klassi astub Eesti Vabariigis alaliselt elav seitsmeaastane inimene või kes saab seitsmeks septembrikuu jooksul. Ja asi vask. Mitte nii, võivad ju kuueselt, aga võivad ka seitsmeselt. Põhiharidus olgu kaheksa aastat, kesk-kool aga 9., 10. ja 11. klass.

Loomulikult on ühiskond huvitatud, et noored viibiksid teatud eani kultuurses miljöös, aga nad ju viibivadki. Liitke seitsmele eluaastale 11 ja saame 18 eluaastat. Paras aeg noor kodanik kõrgkooli või ellu saata. Pole vaja kuid ega semestreid arutada, nõu pidada, Euroopast eeskujut otsida. Minister dikteerib, sekretär trükitab... ja allkiri. Ei saa ju minister ses probleemis minust targem olla.

Ah et kas kõik vanemad saavad lastele aabitsatõdede õpetamisega hakkama? Said varem, saavad ka praegu. Kel pole aega, paneb lapse lasteaija nullklassi. Ei maksa lasteaidnikke alahinnata. Tegu on enamjaolt kõrgharidusega asjatundjatega, kuid ka keskharidusest piisab, et lapsele kirja õpetada.

Arvan, et minu ettepanek peaks just Reformierakonnale väga meeltmööda olema. Mind peetakse ju laristajaks, seekordne ettepanek viitab kokkuhoiule. Ah et mujal Euroopas? Mujal Euroopas nii vist veel ei saa, Eestis aga küll, sest Eestis likvideeriti kirjaoskarr juuba möödunud sajandil.

E PL 17.08.96